

UPA 2014/19.1

8. april 2014

Ane Hansen

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata Savalimmiuni, Islandimi Kalaallit Nunaannilu naalakkersuisunut kaammattuutigaa allanniarnermik atuarniarnermillu ajornartorsiuteqartunut atuarninneqarnissamik neqeroorut sule-qatigiillutik nukittorsassagaat. Assersuutigalugu suliassaqarfimmi ataatsimut ilisimatusarnikkut aammalu nunat oqartussaasuisa susassaqartut suleqatigiinnissaata qulakkeerneratigut, taamaalilluni ilisimasanik iliuitsinillu pitsaanerpaanik avitseqatigiinnissaq qulakkeerneqarsinnaaqqullugu.

(Inatsisartut Siulittaasuat)

Kalaallit Nunaanni, Islandimi Savalimmiunilu Naalakkersuisut suleqatigiillutik allanniarnermik atuarnermillu ajornartorsiuteqartunik pitsanngorsaanissaat pillugu Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata kaammattuutaa Inuit Ataqatigiit tikilluaqqaat.

Maannamut nunatsinni allanniarnermik atuarniarnermillu ajornartorsiuteqartut iliuseqarfigineqartarneri annertugisassaangillat, taamaattorli oqartoqarsinnaavoq tigussaasunik Naalakkersuisunik iliuseqartoqartarsimasoq 2009-mi Naalakkersuisooqatigiillersut isumaqatigiissumminni allanniarnikkut atuarniarnikkullu ajornartorsiuteqartut iliuseqarfigineqassasut isumaqatigiissumminni ilangummassuk.

Tamatuma kinguneraa ilaatigut Nalunaarusiat aqputigalugit allanniarnermik atuarniarnermillu ajornartorsiuteqartut immikkut iliuseqarfigineqarsinnaalernissaat ersarinnerusumik suliniutigineqarnissaat ilangunneqartaler-mat sorlu efterskole-ni højskole-nilu.

2010-mi ukiakkut suleqatigiissitaliortoqarpoq, sammisaq pillugu ilisimasanik annertunerusunik pissarsiniarnissaq suliassaralugu, ilaatigullu Nordisk Ministerrådimit 180.000,- kr.-inik aningaasaliisoqarpoq, periusissamik ilusilersuinissamut isumassarsiortoqarnissaanut atugassanik, piffissarlu manna iluatsillugu maanna Naalakkersuisuusunut apeqqutigerusupparput suliniutit sumut killinnersut.

2011-mi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiineranni Inatsisartunik ilaasortat marluk allanniarnermik atuarniarnermillu ajornartorsiuteqartut pillugit oqaluuserisassangortitsipput. Taamanili Naalakkersuisut oqaluuserisassa-

mut akissuteqarnerminni nalunaarutigaaq nunatsinni innuttaasut qanoq amerlatigisut atuarsinnaanermikkut allassinnaanermikkullu ajornartorsiuteqartut kisitsisaatigineqangitsut. Taamaattorli eqqoriaapput Danmarkimi nalilerneqarsimammat sulisinnaasut 5-15%-tiat tikillugu amerlassuseqarmata nunatsinni uuttuut taanna atorlugu inuit 2000-8000-illu akornanni amerlassuseqarsinnaasut amerlanerussangatinneqartulli. Maanna Naalakkersuisut uuttuut taannarpiaq aamma atoqqippaat oqarlutik Danmarkimi naliliisimaneq malillugu 5-15% akornanni amerlassuseqarpata taava ullumikkut nunatsinni 1800-5500 missani amerlassuseqarsimassasut. Ukiut marluk sinnilaaginnarlugit naliliinerit kisitsisitigut nikingaqaat.

Inuit Ataqatigiinni isumaqarpugut eqqoriaanerit taamak nikingatigisut atorlugit eqqoriasaqattaaginnarani piffissangortoq nunatsini allanniarnermik atuarniarnermillu ajornartorsiuteqartut qanoq amerlatigineri ilisimasaqarfigineqalernissaannut piffissangortoq piviusorlu aallaavigalugu pimoorussamik allanniarnermik atuarniarnermillu ajornartorsiuteqartut aaq-qissuussamik suliniarfigineqartariaqalersut.

Inuit Ataqatigiinni aamma isumaqarpugut nunatsinni sulifissaaleqisuni ilin-niaqarsimangitsut ikigisassaangimmata taakkunannga atuarsinnaanermik allassinnaanermillu sangiiffeqartut amerlasuujunissaat naatsorsuutigineqassasoq. Taakkua immikkut pilersaarusiukkamik suliffigineqarnissaat pisariaqarpoq. Tamatuma saniatigut nuannaarutigaarput Ilinniaatsinut Instituti ukiuni pingasuni ineriartortitsinermut suliniuteqarmat immikkullu atorfinitsitsinissamik suliniuteqartoqarmat. Pisariaqarpormi sapinngisamik siusinnerpaamik allassinnaanermik atuarsinnaanermillu sangiiffeqartut nassaarisarnissaat iliuseqarfigalugillu.

Maluginiagassaavoq nunani sanilerisatsinni Islandimi Savalimmiunilu atuarniarnikkut allanniarnikkullu sangiiffeqartut peqatigiiffeqarnerat suliniarfigineqarnerannut ikorfartuutaasorujussuusoq, taamammat piffissaq iluat-sillugu nunatsinni allanniarnikkut atuarniarnikkullu ajornartorsiutilli kaammattorusunnaqaat peqatigiiffeqaleqqullugit suliniarnermi eqqumaffigineqarnerunissaannut iluaqutaassammat.

Taamatut oqaaseqarluta Nunat Avannarliit Killiit nunap killingi akimorlugit suleqatigiittoqarnissaanik kaammattuutaat akuersaarlugu peqataaffigissa-gipput nalunaarutigaarput.